

(1031–33), sve u Zadru, te u katedrali u Rabu i iz Biskupije kraj Knina. Iz razdoblja romanike i gotike očuvani su ciboriji u katedralama u Rabu, Poreču (1277), Zadru (1324), Kotoru (1364), Trogiru (djelo majstora Mavra, XIV. st.), u Korčuli (djelo M. Andrijića, 1486–90). Tu se ubrajaju i kapele u obliku ciborija nad bočnim oltarima splitske katedrale, radovi Jurja Dalmatinca i Bonina da Milana. — Ciborijem se naziva i liturgijska posuda od srebra ili zlata u obliku kaleža s poklopcem (piksida) u kojoj se čuvaju posvećene hostije u tabernakulu.

LIT.: *Lj. Karaman*, Iz kolijevke hrvatske prošlosti, Zagreb 1930. — *Isti*, Dalmatinske katedrale, Zadar 1964. — *M. Righetti*, Storia liturgica, I, Milano 1964, str. 522–531. — *I. Petricioli*, Tragom srednjovjekovnih umjetnika, Zagreb 1983. A. Bad.

CICARELLI, Ksenija, povjesničarka umjetnosti i konzervatorica (Split, 26. XI. 1919). Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 1944. Radila u Regionalnom zavodu za zaštitu spomenika kulture u Splitu. Proučava srednjovj. i renesansne umjetnine na području sr. Dalmacije.

BIBL.: *Reljef Firentinčeve škole u Splitu*, Prilozi—Dalmacija, 1953; *Prilog trogirskom slikarstvu XV st.*, ibid., 1960; *Vitturijev utvrđeni dvorac u Kaštel Lukšiću*, ibid., 1962; *Gospa Majstora tkonskog raspela u Šibeniku*, ibid., 1972; *Poliptih iz kruga slikara Dujma Vuškovića*, ibid., 1975; *Romanički kip Gospe u Šibeniku*, ibid., 1980; *Konzervatorski zahvati na djelima Jurja Dalmatinca*, Radovi IPU, 1979–82, 3–6. I. Pet.

CICILIANI, Emil, arhitekt (Modderfontein, Namibija, 24. VI. 1907 — Split, 30. VII. 1944). Pohađao Visoku tehničku školu u Pragu a diplomirao na arhitektonskom odjelu L'École des Beaux-Arts u Parizu 1932. Djelovao je kao arhitekt i profesor na Srednjoj tehničkoj školi u Splitu. Sudjelovao je na većem broju natječaja. Osim kubističkog pristupa oblikovanju arhitekture posebnu pažnju posvećivao je funkcionalnom rasporedu, a u kasnijim projektima primjenjuje tradicionalne materijale i elemente. Najvažnija su mu djela kuća Dujmović na Bačvicama, 1933; Burza rada, 1935. i Pravoslavni hram (s H. Baldasarom) 1938 (nedovršen); vila Štambuk na Bačvicama, 1937; hotel »Ambasador« (sa suradnicima) 1937; Bratimska blagajna (s H. Baldasarom) 1939; Klasična i realna gimnazija (s A. Grgićem i A. Baračem) 1940; sve u Splitu, te crkva u Dicmu, 1938.

LIT.: *V. Lavš*, Zgrada Glavne bratimske blagajne u Splitu, Glasnik Primorske banovine, 1938, 5. — *N. Segvić*, Nekoliko asocijacija o najnovijem arhitektonskom razvitku Splita, Urbs, 1957, 1. — *D. Kečkemet*, Moderna arhitektura u Dalmaciji, Arhitektura, 1976, 156–157. D. Kt.

CIGNI, Alessandro, tal. slikar iz Urbina (? — Kotor, 1648). God. 1629. radi u Dubrovniku kazališne kulise, a godinu dana poslije sliku za gl. oltar dominikanske crkve i jednu sliku za crkvu na Lokrumu. U Kotoru je slikao freske za moćnik stolne crkve. Među prvima je u Dubrovnik donio barokne utjecaje iz Italije.

LIT.: *K. Prijatelj*, Problemi i ličnosti slikarstva XVII. stoljeća u Dalmaciji, Dani hvarskog kazališta, IV, Split 1977, str. 261–262. — *Horvat—Matejčić—Prijatelj*, Barok. N. B. B.

CIKA (Cicha), utemeljiteljica i prva opatica benediktinskoga ženskoga samostana Sv. Marije u Zadru (Zadar, prva pol. XI. st. — poslije 1095). Pripadala patricijskom rodu Madijevaca. Samostan je utemeljen 1066; crkva posvećena 1091. Od trobrodne crkve sačuvalo se pet stupova s kapitelima, polukružni lukovi i dio oslikanoga krovnooga vijenca glavnoga broda. Smatra se da je za Ciku izrađen časoslov pisan beneventanom i ukrašen minijaturama (danas u Oxfordu). Također se uz njezino ime vezuje moćnik u obliku križa iz XI. st. (tzv. Cikin križić). Važan je spomenik njezina grobnica u kapitolu zadarskih benediktinki.

LIT.: *I. Petricioli*, Umjetnička baština samostana sv. Marije u Zadru, Radovi HIJZ, 1967, 13–14. — *Zlato i srebro Zadra i Nina*, Zagreb 1972. — *N. Klaić i I. Petricioli*, Zadar u srednjem vijeku do 1409. Zadar 1976. I. Pet.

CIKO, Tomislav, slikar (Požarevac, 26. II. 1930 — Dubrovnik, 9. I. 1982). Studirao je na Akademiji u Zagrebu. Stilski se kreće od realizma prema ekspresionizmu; deformira oblik i služi se intenzivnim, gustim koloritom (*Stara crkva*, 1969; *Tri sestre*, 1971; *Karneval u Cavtatu*, 1978). U akvarelima i gvaševima skloniji je lirskom pristupu i lapidarnom bilježenju motiva. Radio je objekte u bakru i kombinaciji različitih materijala. Samostalno je izlagao u Zagrebu (1955), Dubrovniku (1972), Beogradu (1973) i Cavtatu (1973, 1975, 1977). Bavio se grafikom i ilustriranjem knjiga.

LIT.: *A. Karaman*, Memorijalna izložba — *Tomislav Ciko*, Tomislav Beran (katalog), Dubrovnik 1984. Ž. Sa.

CINKTOR, uobičajeni naziv za cinkturu, tj. ogradu groblja ili prostora na kojemu je crkva. Najljepše su cinkture s arkadama s dvorišne strane, što je karakteristično za proštenjarske crkve SZ Hrvatske (Belec, Lopatinec, Ludbreg, Marija Gorska, Marija Bistrica, Trški Vrh, Vinagora). Crkva u Kominu ima arkade kao tržni trijem i s vanjske strane.

A. Ht.

LIBURNSKI CIPPUS. Zadar, Sv. Donat

CIPIKO (Ćipiko), Koriolan (Cepio Coriolanus), humanist (Trogir, 1425–1493). Studije je završio u Padovi. Sudjelovao u mletačko-tur. ratu (1470–74), što je opisao u djelu *Petri Mocenici imperatoris gesta (De bello asiatico, 1477)*, u kojem donosi i podatke o umjetničkoj topografiji te spomenicima Egejskih otoka i Male Azije. Na njegovim palačama u Trogiru radili su Andrija Aleši, Nikola Firentinac i Ivan Duknović. N. Firentinac za obiteljsku grobnicu Cipiko kleše *Oplakivanje*. God. 1476. započinje gradnju svog ljetnikovca oko kojega se razvija naselje Kaštel-Stari. Kao skrbnik trogirске katedrale zaslužan je za njezinu umjetničku opremu, osobito oko gradnje renesansne kapele Bl. Ivana.

BIBL.: *O azijskom ratu*, Split 1977.

LIT.: *G. Praga*, L'Organizzazione militare della Dalmazia nel quattrocento e la costruzione di Castel Cippico Vecchio di Trau, ASD, 1936, 20. — *C. Fisković*, Duknovićeva vrata Cipikove palače, Peristil, 1967–68. — *V. Gligo*, Komentar, u knjizi: K. Cipico, O azijskom ratu, Split 1989. — *I. Fisković*, Nebeski Jeruzalem u trogirskoj kapeli blaženog Ivana, Prilozi — Dalmacija, 1992. I. Bab.

CIPIKO KORIOLANOVIĆ, Milica, vezilja (Trogir, XVI. st.). Njezine vezove s lovačkim prizorima i krajolicima opjevao je hvarski pjesnik Hanibal Lucić.

LIT.: *C. Fisković*, Novi podaci o Hanibalu Luciću, Čakavska rič, 1974, 1.

CIPPUS, kameni stup cilindrična, prizmatična ili četvrtasta oblika. Prvotno služio kao međaš kojim su se obilježavale granice između gradskih

CINKTOR CRKVE NA TRŠKOME VRHU

